

Na počitnicah.

ragutin je bil vrlo priden učenec. Pridno se je učil v mestnih šolah in vselej je razveselil svoje stariše z dobrim spričevalom. Ko so prišle počitnice zložil je svoje knjige in vso obleko v kovčeg, poslovil se pri gospodinji in tovariših ter veselega srca šel domov. Oj, s kolikim veseljem so ga vzprejeli doma stariši! Pripovedovanja in popraševanja ni bilo kmalu konec. Bratec Mirko je stal pred njim in ni se mogel načuditi njegovej ličnej ovratnici, prijemal je za srebrno verižico ter poslušal hitre udarce Dragutinove ure. Sestra Pavla splezala mu je na kolena in mu gladila plave, dolge lase, ki so mu padali po tilniku. Minka, starejša sestra, hitela je v kuhinjo pripravljat bratu večerjo, kajti vedela je, da je od dolgega pota truden in — lačen. Oče in mati pa sta gledala spričevalo in letno poročilo ter hvalila sinovo pridnost. Po večerji ga je mati peljala v sobico na podstrežji. Tu je bival Dragutin vedno na počitnicah. V sobici je bila miza, stol, knjižna omara in postelj. Dragutin takoj zloži v omaro svoje knjige, šolske in zabavne, kovčeg z obleko postavi v kot, razpravi se, in ko odmoli večerno molitev, leže k počitku. Drugo jutro vstane zgodaj, moli jutranjo molitev ter zajuterkuje. Po zajutreku vzame v roke šolsko knjigo in se v sobici pridno uči. Potem pokrije slamniki na glavo, prime za palico, pokliče brata Mirka, ter jo mahne z njim na sprehod.

Kaj je prijetnejšega kot v krasnej naravi iskati si zabave! Ali ni narava odprta knjiga, iz katere se človek lahko vedno uči? Tu ugledaš pisano cvetico, ondù pevajočega ptička, zopet ondù hiti mala mravlja, otovorjena z velikim brunom črez cesto in beži pred tvojim korakom. „Idiva v óno goščo,“ pravi Dragutin, „kač se nama tu ni bati. Mirko, ali vidiš ondù gori v vrhu smreke skočno veverico? Kako lahko se poganja od veje do veje in zdaj — „zapazila je naju — hop! vže je na sosednej jelki.“ „Kaj je tù poleg mene zašumelo? Dragutin, morda kača!“ vikne mali Mirko. „Há, há! Glej urni martinček solnčil se je ob potu na kamenu, zbudila sva ga; bliskoma je švignil mimo tebe v grmovje,“ potolaži ga modrejši brat. Molče zreta, kako pisana žolna pleza po starej bukvi, potrkuje z dolgim kljunom po ljubji in si išče žuželk. Zdaj zapazita črnega krokarja, ki je prinesel nekaj v kljunu na vrh košatega hrasta in neusmiljeno kljuje svoj rop. „Ali se ti ne zdi,“ izpregovori Mirko, „da slišiš čivkanje?“ „Imaš pravo!“ reče Dragutin, „ujedna ptica je zopet odnesla skrbnej koklji drobno pišče. Hoj, kamenje v roke, da mu izbijeva siroto!“ Kamenje leti kakor dež v hrastov vrh; krokar izpusti svoj plén. Žal, da je bilo pišče vže mrtvo in razmesarjeno.

Huš! — zajec je tekal mimo. Hov, hov! začuje se pasje lajanje v bližini. „Vstaniva,“ reče Dragutin, „lovec Rupert lovi; glej ga ondù, nagovoriva ga!“ — „Dober dan, gospod lovec, ali greste na zajce?“ „Nè, danes na prepelice doli na polje. Ali gresta z menoj?“ Rada se pridružita brata staremu lovecu, ki jima je vedel zmiraj kaj lepéga pripovedovati. Kako krasno je tù na polji! Zlato žito ziblje se v lahnem vetru kakor morski valovi. Tu zapoje prepelica svoj „pet-pedí.“ — „Jedno vže imamo,“ meni lovec Rupert, „morda še kaj več. Haló, Hektor išči!“ Urno se smuka pes mej klasovjem, skoro da se ne vidi, kje da je. Zdaj se ustavi; postavi se na zadnji nogi, na lahko zalaja in skoči naprej. Prepelica se vzdigne

— pôk! — revica pade zadeta v žito. Hektor jo nese varno v gobci svojemu gospodarju. Lovec priveže živalico na svojo torbo, Hektor je zopet v žitu. „Pustiva krvavo delo,“ pravi Mirko, „idiva raje k ribnjaku, ondù se lahko kopljeva.“ Dragutin je takôj pri volji. Par sto korakov okolo onega griča, pa vže vidita, kako se sveti voda v solnci. V sredi se dviga hišica, iz katere streljajo divje race, tik nje je prislonen čolnič. Urno pomečeta obleko raz života ter plavata k čolnu. Dragutin, ki je prvi ondù, zakliče brateu malo žalostno: „Ne bode nič, vesla ni!“ „Tam plava deska,“ zaupije Mirko še v vodi, „čakaj, plavam po njo!“ Zdaj imata veslo. Hitro drči čoln po gladkej površini vode; ribice švigajo mej bičevjem, tu poskoči ščuka iz vode in hlastne po muhi, tam se podite dve mreni za košček kruha, ki ga je vrgel Mirko v vodo. Tam plava divja rasa in se krije pod vodo, da pride zopet kje drugej na površje. Tu dvigajo bele povodne rože svoje cvetove iz vode in velika peresa delajo zeleno grivo. Valčki šumljajo ob robu čolna in zapeljivo vabijo v vodo. Krog in krog širnega ribnjaka strmé pečine v zrak, na katerih se grejejo gadje in belouške; le ob jednej strani se kaže zelen, gostoporaščen vrh. Obveslala sta vže ves ribnjak, nazaj se vračata preko srede. „Čaj,“ pravi Dragutin, „tu se ustaviva, pa zapojva: „Po jezeru“ Kako lepó odmevajo glasovi mej pečinami!

Pastirček pase vrhu hriba čredo krav, ki zvonkljajo z zvoncei, privezanimi pod vratom. Krepko zauka in zatrobi v pozdrav veselima pevcema v svoj rog. Blagor mu, ki nima drugih skrbij, nego da pazi na svoje kravice! Kos črnega kruha v malhi, kriva palica v roci, ob boku rog, to je vse, kar ima. Za čredo popeva sladke pesence in z njimi glasno razodeva dolincem, kar mu polni srečno srce.

„Blíža se póludne,“ reče Dragutin, „iti morava domóv.“ Mahneta jo preko travnikov, da ne bi vzdigovala po cesti prahu. Sosedovi nakladajo senó. Sosed meče z vilami seno na voz, sin stoji na visokem vozu in „ravna na ogle.“ Sitne muhe nagajajo konjem, da nestrpljivo mahajo z repom in mirno bijó s kopiti ob tla. Ko je voz naložen, reče jima sosed na voz. V hipu sta na hiši podobnem vozu. Kosci s kosami na ramah stopajo veselo pojoč proti domu, dekleta pa hité naprej pripravljat kosilo. Pastirji ženo domóv s pašnikov, krave mukajo in kmalu so vsi doma.

Po kosilu gre Dragutin v hladnico na vrtu, da čita par listov v zabavnej knjigi, katero mu je podaril gosp. učitelj. Potem hiti na polje, kjer kopljejo oče in hlapci krompir, ter pridno pomaga pobirati materi v vrečo. Vže se dela mrak, ko se vračajo domóv . . . Solnce se je skrilo za gozdom, večerna zárija rudeči nebo na zahodu, luna se prikaže na jasnem nébesu in zvezde se užigajo. Iz dimnikov se dviga dim, kar znači, da se kuha večerja. Psi lajajo in dirjajo z verigo po žici drdráje od jednega konca poslopja do družega. Domá smo.

Tako je minul Dragutinu prvi dan počitnic. Kakor je minul ta, minul je drugi, tretji . . . minula sta meseca dva. Zopet je moral zapustiti domač kraj in svojece ter vrniti se v šolo mej soparno mestno zidovje. A vračal se je vedno: z zdravo dušo v zdravem telesu.

F. G. Podkrimski.

